

SLAVA JIM!

FRANCI SUŠNIK

*(Govor na domobranski proslavi
v Našem domu v San Justo 23. junija 2013)*

Trije totalitarizmi so tragično zaznamovali 20. stoletje. Nesrečni privilegij Slovenije je, da je hudo trpela vse tri. Vsi trije so se nad Slovenskim narodom znesli z vsemi grozotami svoje krutosti. Dva, okupatorja, sta si želela požrešno prisvojiti že tako minimalno slovensko ozemlje. Tretji, bratomorilec, je z besno podivjanostjo prišel moriti najboljše in najvplivnejše rojake, ki so si prislužili smrt samo zato, ker niso soglašali s komunističnimi nazori in metodami.

Kljub temu, da jih običajno politično različno opredeljujemo in da sta na splošno nacizem in fašizem v javnem mnenju odločneje zavržena, so si vsi trije med seboj skrajno sorodni. Izvirajo iz paranoičnih ideoloških konceptov in je vsem trem posamezen človek - oseba - izključno samo sredstvo, da dosejajo in izvajajo oblast; njegovo življenje nima nobene prave veljave.

Vsako leto se v juniju zbiramo na skupni in tudi krajevnih spominskih proslavah. Zakaj ravno v juniju? Ker je junija leta 1945, mesec po končani drugi svetovni vojni, Slovenski narod usodno pretrpel višek svoje tragedije. Komunistični revolucionarji, ki so se s tujo pomočjo polastili oblasti, so brez sodbe, skrivaj, pobili zvijačno od Angležev vrnjene domobrance. V vpijoči dokaz krivde so ta zločin dolga desetletja tajili, zastražili vse kraje, kjer so počivala njihova trupla, jih prekrivali z industrijskimi odpadki ali z devetimi pregradami zabetonirali vhode.

Že pred tem je Slovenski narod prestajal štiri leta najhujšega nasilja, preganjanja, izseljevanja, internacij po taboriščih, prisilnih mobilizacij v tuje vojaške formacije, streljanja talcev in komunističnih likvidacij. A tudi po množičnih pobojih trpljenje ni prenehalo. Težko pričakovano olajšanje ob koncu vojne je brutalno pretrgala nepopisna groza. Po ruskem modelu vzpostavljeni režim je drugače mislečim odvzel vse politične in družbene pravice.

Žrtve so bile naše družine, naši predniki, ki so zapustili vse, da so si ohranili življenje. Z njimi škof Rožman, katerega ostanki šele letos počivajo v ljubljanski stolnici.

Še huje so trpeli rojaki doma. Nadaljevali so se skriti uboji. Na montiranih sodnih procesih so jih krivično obsojali na prisilno delo in celo na smrt. Versko udejstvovanje je bilo v javnih poklicih prepovedano in postalo ovira za vstop. Otroci so bili zaradi prepričanja svojih staršev zapostavljeni, zasramovani in omejeni v možnostih šolanja. Ob odvzemu pravic so jim razlaščali tudi imetje. Vse življenje je bilo pod neprestano politično kontrolo in skrivno nastavljeni mikrofoni so stalno prisluškovali. Načrtno so ljudi ustrahovali in povzročali nezaupanje med sosedi, prijatelji in celo znotraj lastnih družin.

Nikakor oblastnikom ni šlo za narodov blagor, temveč za nasilno izvajanje oblasti pod vodstvom Moskve in takrat še opevanega Stalina. Ko so pretrgali z njim, se je pod drugačnim imenom nadaljeval isti avtoritarni model, nove žrtve pa so postali tudi njegovi zagovorniki.

Smisel teh naših proslav ni bolešno gledanje v preteklost. Proslavljanja prav gotovo ne potrebujejo žrtve. Potrebujemo ga mi! Ti spomini so naš steber in naše vodilo. Naša skupnost izvira iz teh tragičnih dogodkov. Vsak izmed nas se jih mora zavedati, da se zave sam sebe in se v globini spozna. Preko spomina vemo kdo smo in kam gremo. Dr. Milan Komar, nedvomno največji filozof naše emigracije, je z njemu lastno jasnostjo to sintetiziral v enem stavku: »Kdor se spominja, vase se povrača«.

Danes častitljivih živih prič teh dogodkov že skoraj ni med nami. Ostali so nam njihovi objavljeni spisi, marsikatera družina pa kot dragocenost hrani osebne spomine.

Za resnično zgodovino je danes prav gotovo že več kot dovolj dokazov. Kljub temu slovenski organi oblasti še niso zmogli formalnega akta, da bi sprejeli evropsko deklaracijo, ki obsoja brez izjeme vse tri totalitarizme in da bi proglasili 23. avgust kot dan spomina na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov. To bi bile zgodovinske politične geste, še bolj pomembno bi pa bilo, da se slovenska javna zavest definitivno izčisti. To so sicer vedno počasni procesi. Na žalost preveč počasni.

Naš prispevek k temu zavedanju ne zgleda preveč viden. Omejene so možnosti, da bi ob stikih s Slovenijo prepričevali ali razlagali medvojne in povojne dogodke. Neprecenljive vrednosti pa je gotovo naše življenjsko pričevanje z vrednotami, toliko bolj kadar je priča naša mladina iz tretje ali četrte generacije. Da so vrednote, ki so jih večinoma preprosti slovenski fantje z življenjem in smrtjo izpričali, vodilo našim dekletom in fantom tu v Argentini, je verjetno naš najbolj vreden doprinos k tej izčistitvi.

Zaradi teh vrednot,
zaradi njihovega junaškega poguma,
zaradi njihovega poštenja,
zaradi njihove solidarnosti,
zaradi njihove ljubezni do domovine,
zaradi njihove globoke vere,
zaradi njihovega odpuščanja krvnikom,
zaradi njihove mučeniške smrti,
SLAVA JIM!

Ne sme biti izgovorov

31. predstavnikov civilno družbenih gibanj je podpisalo deklaracijo v kateri vse Slovence in državljane pozivajo naj pozorno spremljajo dogajanje v državi ter izostrijo kritičen odnos do nedopustnih pojavov v družbi. Boris Pleskovič, Mateja Jančar, Rok Prešeren, Mitja Štular, Mojca Perat in Jože Možina, med drugimi, so predstavili široko civilno družbeno pobudo, ki bo ta četrtek 27. junija priredila zborovanje v Unionski dvorani v Ljubljani, kjer bo slavnostni govornik Boris Pahor. Izjava glasi:

»Civilno družbene organizacije in gibanja, ki predstavljamo širok spekter slovenske družbe, ugotavljamo, da so razmere v naši domovini dramatične. Slovenija je čedalje bolj talec centrov moči, ki jim je več za preživetje svojih skupin in lobijev kot za blaginjo vseh državljanov in državljanov, zdravo gospodarstvo in bančništvo, stabilno socialno varnost, pošteno in pravično pravosodje, profesionalne medije, učinkovito in dostopno zdravstvo, pozitivno družinsko politiko, kvalitetno izobraževanje ter trajni razvoj države za vse generacije.

Slovenci smo v zadnjega četrto stoletja stopili na pot v svobodno demokratično družbo in doživeli veliko mednarodno priznanje, ko smo kot prva slovanska država predsedovali Evropski uniji. A žal se svobodna demokratična družba, pravičnost in enake možnosti za vse v državi niso uveljavile. Vladajoča nomenklatura, ki nas je v prejšnji državi pripeljala v bankrot, je po osamosvojitvi brutalno uveljavila svoj vpliv v vseh sferah družbe. Slovensko državo si je razdelila v interesna področja, sedaj pa jo izčrpava na škodo slovenskega naroda tako v domovini kot v zamejstvu in izseljenstvu. Poizkusi oživljanja socializma, jugonostalgija ter razmah protievropskih čustev kažejo na neuspešnost procesa tranzicije in opominjajo na nevarnost zdrsa v mehki totalitarizem. Pomladni ideali o Sloveniji kot parlamentarni demokraciji in svobodnem tržnem gospodarstvu, utemeljeni na vladavini prava, se niso uresničili.

Izpostavljamo zlasti razkroj vrednostnega sistema, ki se med drugim razgalja tudi v katastrofalnem stanju slovenskega pravosodja. Dogodki zadnjih let in zlasti zadnjega obdobja so privedli do usodnega padca zaupanja v pravno državo in utemeljenega občutka nepravičnosti, kar vodi v anarhijo in erozijo spoštovanja člo-

vekovih pravic in temeljnih svoboščin.

V Civilni družbi ocenjujemo, da so zaradi slabega delovanja pravosodja resno ogroženi temelji slovenske državne skupnosti. Pravosodje je, z redkimi izjemami, v največji meri odgovorno za nesankcioniranje velikih gospodarskih oškodovanj. Posledice so socialne krivice, blokiran je razvoj države, mladi so brez služb in oropani prihodnosti. Državljeni vedno znova plačujemo posledice katastrofalnega upravljanja državnih podjetij, bank in ustanov, za kar nihče ne odgovarja. Priča smo primerom politične instrumentalizacije pravosodja, sodbam v imenu ljudstva brez ustreznih dokazov, a na drugi strani popolni pasivnosti pravosodja glede obsodb najhujših zločinov v zgodovini Slovencev ter izbruhov nestrpnosti do verujočih in drugače mislečih. Vse to povzroča razraščanje moralnega relativizma, v katerem je enim dovoljeno vse, večina pa je prepuščena čedalje bolj grobim posegom te ali one veje oblasti.

Slovenija tone v brezperspektivnosti negativne kadrovske selekcije, v kateri mlajša in srednja generacija izgubljata upanje in možnost ustvarjalnega prispevka k pozitivnemu razvoju družbe. Priče smo novi emigraciji visoko izobraženih mladih ljudi. Z neverjetno lahkoto se zatira kvaliteta v zameno za poslušnost in vo- dljivost, vse z namenom ohranjanja obstoječih monopolnih centrov moči, ki v marsičem delujejo kot kriminalne združbe. Večina medijev ne opravlja vloge kritičnega analitika, ki bi anomalijam v družbi nastavljal nepristransko ogledalo, pač pa jih s svojo servilnostjo omogočajo in dopuščajo ali pa so celo kreatorji afer, s katerimi usmerjajo pozornost od bistvenih problemov k navideznim.

Podpisniki deklaracije vabimo vse Slovence in državljane naj pozorno spremljajo dogajanje v državi ter izostrijo kritičen odnos do takšnih nedopustnih ravnanj v družbi. Živimo v času najhujše moralne, politične, gospodarske in finančne krize po osamosvojitvi, znašli smo se v razvojni slepi ulici. To nas sili v povezovanje vseh ljudi dobre volje. Gre za upor proti ustrahovanju ter zaščito civilizacijskih vrednot, ki so nujen pogoj za obstoj slovenskega naroda in sožitje vseh državljanov. Ne sme biti izgovorov, vsak mora v imenu prihodnosti narediti tisto, kar lahko!«

Prvih 100 dni

Prvih sto dni prevzema kakršnekoli oblasti predstavlja neke vrste prehodno obdobje, ki nakaže način dela v prihodnje. V primeru papeža Frančiška ljudem ni bilo potrebno čakati niti toliko, da bi spoznali njegov slog vodenja Cerkve, ali bolje, služenja Cerkvi.

Papeževo ravnanje je v dobrih treh mesecih poživilo Cerkve. Poglejmo nekaj temeljnih poudarkov njegovega papeževanja. Najprej nam padeta v oči njegova odprtost do vsakega človeka in njegova neposrednost. »Nek profesor me je vprašal: Zakaj se ne preseliš v apostolsko palačo? Odgovoril sem mu, da je to povezano z mojim psihiatričnim stanjem! Takšna je pač moja osebnost.«

Papež Frančišek je preprosto blizu vsem romarjem, ki prihajajo v Rim. Med avdicami vedno pozdravlja vernike na trgu sv. Petra, se ustavi ob njih in jih blagoslavlja. V domu sv. Marte ostaja zato, da

lahko biva med ljudmi, saj mu to omogoča tudi neformalne stike z njimi. Sedanji sveti oče tudi zelo rad improvizira in se šali. Hkrati pa je odločen, ko govori o tem, kakšna naj bi bila Cerkve. »Ko najdemo apostole, ki bi radi ustvarili bogato Cerkve in Cerkve brez zastojnosti, potem se Cerkve postara, postane le dobrodelna organizacija in nima več življenja v sebi.«

Ena od navad, ki jo je vpe-ljal papež Frančišek so jutranje svete maše v kapeli doma sv. Marte. Vsak dan papež tudi na kratko nagovori zbrane pri maši. Pri tem uporablja preproste besede in enostaven jezik. Kljub temu pa je že jasno, da njegov nauk nadaljuje nauk njegovih predhodnikov. Pogosto navaja Benedikta XVI., Janeza Pavla II. in Pavla VI. Hkrati pa celotno Cerkve spodbuja, naj se odpre navzven svetu. »Obstaja nevarnost, da bi se zaprli v

naše župnije, med prijatelje, združenja, med tiste, ki enako mislijo, kot mi. In veste, kaj se takrat zgodi? Ko se Cerkve zapre, zbolijo.«

Eden od najbolj vidnih poudarkov papeževanja Frančiška je ljubezen do ubogih. Z vsem svojim bitjem namreč izraža globoko skrb za bolne, revne, otroke in odrinjene na rob družbe. K temu poziva tudi vse kristjane. »Kako bi želel ubogo Cerkve, Cerkve za uboge!«

Že pred izvolitvijo za papeža je kardinal Bergoglio pogosto poudarjal nujnost poenostavitve rimske kurije, ki naj bi služila škofijam po svetu. Zato se je ustanovil skupino kardinalov, ki mu bo pomagala pri vodenju Cerkve in prenovi kurije. Omenjena komisija se bo prvič srečala oktobra. Takrat bo papežu Frančišku svetovala, kako na najbolj učinkovit način uresničiti reforme.

Še o 90-letnici

Po slovesnosti ob podelitvi nagrade Nadja Maganja v Trstu Angelci Klanšek, so sorodniki želeli proslaviti njenih prvih 90 let, pa ne samo v krogu domačih, ampak tudi z nekdanjimi sofarani in argentinskimi Slovenci.

Zato je bila maša v nedeljo, 16. junija v Boštanju ob Savi namenjena dušnemu pokoju rajnih iz družin Klanšek, Simeršek in njih sorodnikov, a župnik Fonzej Žibert je še posebej pozdravil slavljenko. Prav tako so ji ob koncu maše čestitali farani, uradno izpred oltarja, osebno v cerkvenem atriju.

Povabljeni smo bili tudi na kraj, kjer se je gdč. Angelca rodila, na Simert, ki stoji sredi gozdov, da smo ji nazdravili še na mnoga leta in spet poklepali.

GB

Slovenščina vse bolj zanimiva

Slovenščina je v našem prostoru čedalje bolj zanimiva, saj se organizacija in obisk tečajev slovenščine za odrasle v obmejnem pasu dežele Furlanije Julijske krajine iz leta v leto večata. Ti podatki so nedvomno spodbudni, Slovence v Italiji pa pa morajo siliti v razmislek: o načrtovanju razvoja tega področja izobraževanja, o planiranju jezikovne politike in ne nazadnje o lastni prihodnosti.

Izsledki raziskave o poučevanju slovenščine kot drugega oz. tujega jezika pri odraslih v obmejnem pasu Furlanije Julijske krajine, ki ga je opravil Slovenski raziskovalni inštitut v sklopu strateškega evropskega projekta Jezik-Lingua, odpira še veliko vprašanj. V sklopu raziskave je izšel tudi zbornik z naslovom Med drugim in tujim jezikom. Njegova predstavitev je potekala v torek, 14. junija popoldne v dvorani Tessitori na trgu Oberdan.

Dogodek je povezovala Suzana Pertot, znanstvena koordinatorica projekta Jezik-Lingua. Za uvodne besede pa je poskrbel njegov project manager Ivo Corva, ki je tudi predstavil projekt.

Zbornik se deli na štiri poglavja. O prvem, kjer so si prizadevali opisati zgodovinski razvoj in sliko trenutnega stanja tega izobraževalnega področja, je spregovoril Štefan Čok. Raziskovalno delo je opravil z Devanom Jagodicem, s katerim je tudi uredil zbornik. Podatki so jasni: ponudba tečajev slovenščine za odrasle in organizatorji le-teh so se med letoma 1992 in 2002 izrazito povečali. Na to so nedvomno vplivale tudi družbeno-politične spremembe v širšem prostoru.

lo uveljavljena.

V tretjem raziskovalnem sklopu je Maja Mezgec opravila deset poglobljenih intervjujev z učitelji slovenščine na tovrstnih tečajih: vsi pogrešajo, ob porastu povpraševanja, urejeno infrastrukturo tega področja izobraževanja. Po mnenju Mezgečeve bi potrebovali Slovenci v Italiji Center za slovenski jezik, ki bi skrbel med drugim za promocijo slovenščine, za izpopolnjevanje kadra in za pripravo ustreznega učnega gradiva. Ta ustanova bi lahko delovala tudi kot izpitni center, ki bi poskrbel za preverjanje in potrjevanje usvojenega znanja jezika. Sara Brezigar je potegnila zaključke raziskave. »Nove razsežnosti učenja slovenščine predstavljajo velike priložnosti za slovensko narodno skupnost v Italiji,« ugotavlja Brezigarjeva. Izkoristiti jih je treba pri pridobivanju novih članov narodne skupnosti. Ta pa ne more in ne sme, po mnenju Brezigarjeve, temeljiti na konceptu etnične čistosti, če stremi tako k razvoju, kot tudi k samemu preživetju. Za to sta nujna možnost rabe slovenščine v javnosti, ki jo spodbuja v prvi vrsti vidna dvojezičnost.

Levstikove nagrade

Levstikovo nagrado za življenjsko delo letos prejmeta pesnica Neža Maurer in ilustrator Danijel Demšar. »Ko pricaplja pesem, moram vse skupaj pustiti in zapisati verz, pa četudi je to sredi noči,« je o svojem pesniškem кредu pred podelitvijo nagrad povedala Maurerjeva.

Levstikovo nagrado za izvirno leposlovno delo prejme pisateljica Barbara Simoniti za zbirko kratkih zgodb Močvirniki, za ilustracije v omenjeni knjigi pa Peter Škerl.

Levstikove nagrade Mladinska knjiga podeljuje pesnikom, pisateljem in ilustratorjem za življenjsko delo ter za izvirno leposlovno delo in izvirne ilustracije, ki so bile po mnenju strokovnih žirij najboljše dosežki v preteklih dveh letih in so izšle pri Mladinski knjigi.

Neža Maurer piše literaturo za otroke, mladino in odrasle, poezija pa zajema največji del njenega opusa. V svojih pesmih z enako zavze-

tostjo in ljubeznijo upodablja tako ljudi kot živali, rastline in reči. Njen svet je včasih poln sonca, odločnosti in moči, a včasih ves nežen, ranljiv in krhek. Njena besedila so del klasične slovenske književnosti za otroke, izbrušene umetnine, mogočen in trajen opus, ki nagovarja tako otroke kot odrasle, je v utemeljitvi zapisala žirija.

Akademski slikar Danijel Demšar sodi med ilustratorje z zelo dolgo delovno dobo in desetimi knjig v svoji bibliografiji. Vse te knjige pa po prepričanju žirije pričajo o pretanjenem pripovedovalcu zgodb, ki jih pripoveduje s slikanjem. S slikarskim jezikom tke niti predstav, ki sestavljajo doživetje napisanega v nov, celosten estetski dogodek. Zgodbe spreminja, ne da bi pri tem izgubil eno samo črko, in jim daje nove razsežnosti in pomene.

Zbirka krakih zgodb Barbare Simoniti bralca popelje po močvir-

natih kotanjah Zelene Dobrave v podrastni vrvež močeradov, krastač, gozdnih žab, pupkov in drugih vlagoljubov. Močvirniki so brezčasna knjiga, ki bi lahko nastala pred 100 leti ali v 23. stoletju, pa vendar je ustvarjena za današnji čas, saj s samosvojim pripovednim tokom zareže v svet bliskovitega šviganja informacij, ki smo ga vajeni, je v utemeljitvi zapisala žirija.

Močvirniki so bili zanj, kot je povedala Simonitijeva, prelomen projekt, korenine pa imajo še v njenem otroštvu. Kot otrok je namreč veliko časa preživljala v naravi in vedno jo je zanimal živalski in rastlinski svet.

Ilustracije Petra Škerla k besedilu Barbare Simoniti so po prepričanju žirije izjemno likovno delo, ki dobesedno diha z besedilom. Ilustrator se je tekstu, ki natančno opisuje naravo in življenje močvirnikov v njej, tako prilagodil, da se je do kraja potopil v pisateljičin ambient.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

STONE MIZERIT

Pretekli konec tedna je bil razburljiv. Zapadel je datum vpisa kandidatnih list za prihodnje dopolnilne volitve. Doživeli smo preseñenja z imeni kandidatov. A eno je bilo potrjeno: opozicija je razbita kot vedno.

Kakšen je položaj. Vpis kandidatov naj bi vrgel luč na kaotično stanje argentinske politike. Nekaj vprašanj je res našlo svoj odgovor, a nastala so tudi nova, ki zaenkrat nimajo odgovora. Za boljše razumevanje pa je potrebno, da ponovno poudarimo, katero je bistvo letošnjih volitev. Govorimo le o državni ravni, ker če se spustimo v posamezno analizo provinc, se izgubimo. Letos se zamenja polovica poslanske zbornice in tretjina senata. Za senatorje se voli le v nekaterih (osmih) provincah: polovico poslancev pa zamenjajo vsa volilna okrožja. Odidejo poslanci, ki so bili izvoljeni leta 2009, ko je krichnerizem doživel hud poraz (De Narvaez je premagal Kichnerja), torej naj bi vlada tudi v primeru poraza vsaj delno ohranila dosedanje večino v parlamentu. V štirih velikih volilnih okrajih (Cordoba, Santa Fe, prestolno mesto in Mendoza), vladi slabo kaže: zapisana je skoraj gotovemu porazu. V mestu Buenos Aires lahko celo izgubi svojega senatorja. Zato je bistveno, da zmaga v provinci Buenos Aires, predvsem v milijonskem predmestju, kjer ima na primer ena sama občina (La Matanza) več prebivalcev kot cela provinca Mendoza. Vlada se je tukaj zanašala, da ima pod kontrolo mogočne župane in računalna na gotovo zmago v okrožjih, kot so južni in zahodni predel predmestja. Monolitnost vladnega položaja je bila zagotovljena v avtoritarnosti gospe predsednice. De Narvaez, predstavnik upornega peronizma, pa je računal na novo zmago, kot pred štirimi leti, in navezoval stike z raznimi strankami in skupinami, da bi večal svoje zaledje. Eni in drugi so delali račun brez krčmarja.

Oder se spreminja. In kdo je v tem primeru krčmar? Sergio Massa, župan mesta Tigre (blizu 400.000 prebivalcev), na severu buenosaireškega predmestja. Zanimiva osebnost. Začel je sloveti kot vesten upravitelj, skrben za javna dela in usmerjen predvsem v varnost svojega področja, eden problemov ki najbolj tare buenosaireško (in sploh argentinsko) prebivalstvo. Po vladnem porazu pred štirimi leti je bil imenovan kot šef kabineta vlade, pa je kaj kmalu zapustil ministrstvo in se vrnil na župansko mesto. Ni se razumel z zakoncema

Kirchner. Pred kratkim so politični strokovnjaki nena doma odkrili, da njegova priljubljenost izredno raste ne le v domačem kraju, temveč po vsej provinci. Prekosil je guvernerja Sciolija in tudi predsednico, in kazalo je, da bi na volitvah lahko prepričljivo uspel. Sledilo mu je nekaj vplivnih županov. Tako se je začelo govoriti o njegovem samostojnem nastopu na prihodnjih volitvah. Do konca je namenoma sejal dvom o odločitvi, a v zadnjem trenutku skočil v areno: predstavil je samostojno listo poslanskih kandidatov, kateri načeljuje sam. Kje bo pobiral glasove? Tako na vladni strani (kirchnerizem), kot v opoziciji (De Narvaez). Zakaj nista s tem predstavila enotne liste, ki bi zagotovo zmagala? Ker Massa trdi, da on ni »proti« (vladi), ampak »za« (mnogoterost). To predstavljajo tudi njegovi kandidati: župani, kulturniki, podjetniki, sindikalisti ... Odločno se je že izrekel proti ponovni kandidaturi predsednice. S tem je jasno pokazal svojo »različnost« od vladnih položajev.

Bolj ali manj jasno?

Glaven zaključek tega stanja je, da je nemogoče govoriti o kakem skupnem nastopu opozicije. Niti uporni peronizem se ne more zediniti. Tako imamo v glavnem volilnem okrožju (Provinca Buenos Aires predstavlja 40% celotnega volilnega telesa, prej omenjena štiri velika okrožja skupaj komaj 30%) kar tri liste peronistične narave: vlada, katere kandidati nimajo lastne teže in bo gospa predsednica izključno vodila kampanjo; Massa (dosegel je celo dogovor z Macrijem in njegovim PRO), ki naj bi bil »ne-ne« (ne vlada, ne opozicija) in De Narvaez ki predstavlja ostro opozicijo predsednici. Potem pride na vrsto zmerna levica (radikali, bivši radikali in socialisti). O drugih nima smisla da pišemo. Ni jasno, kaj se bo iz te godle rodilo. Jasno pa je, da ta položaj predstavlja borbo za nasledstvo. Ni dvoma, da je velika porazenka tega stanja predsednica, ki se ji možnost ponovne kandidature vedno bolj oddaljuje. Izgublja tudi guverner Sciolija, ki je zamudil izredno priložnost, pa se ni upal zapustiti vladne barke, kljub prehodnim pogajanjem z Masso. Zanimiv je povratek nekaterih osebnosti; zlasti bivši guverner in podpredsednik Cobos, ki prednjači na vseh anketah v Mendozi. Zanimivo je tudi, da so bili na vladnih kandidatnih listah zastopavljeni člani La Campore. Znova so se uveljavili zvesti župani. Kadar teče voda v grlo ...

MENDOZA

Naše pestro življenje

KONCERT DUETA
MOLINA-BAJDA

V nedeljo 19. maja 2013 nas je presenetil Duet Molina - David

Bajda. Mendoški Pevski zbor in odbor društva sta priredila koncert po uspešni turneji naših prijateljev po Sloveniji in drugih krajih Evrope z južnoameriško glasbo ter venčkom slovenskih narodnih v lastni priredbi.

Argentinski plesi so vsi izvirne skladbe Davida Bajde. Poudariti želimo kako uspešno sta v svojih priredbah dosegla sintezo med svojo glasbeno akademsko vzgojo in duhom narodne folklorne.

Duet flauta-kitara nista običajno uporabljena pri skladbah argentinske folklorne. Izvajanje obeh glasbenikov je bila na presenetljivi višini in tehničnem obvladanju številnih instrumentov.

Zanimiv in poučen je bil razgovor o doživetju med rojaki v Sloveniji. Žela sta pomemben uspeh tako na koncertih, delavnicah in prikazanju različnih flaut, čaranga ter drugih andskih instrumentov. Njuna turneja je Slovence obogatila, vrnila sta se zadovoljna in srečna. Mendoški rojaki smo z dolgim ploskanjem priznali njun nastop. Nudila sta nam tudi svoj prvi CD s posnetki svojih skladb. Iskreno jima čestitamo in jima obetamo bogato umetniško prihodnost.

90 LETNICA ROJSTVA
GROZDETA

Blaženi Alojzij Grozde je praznoval 27. marca 90 letnico svojega rojstva in tretje leto razglasitve za blaženega. Mendoška mladina se je zbrala pri sv. maši 9. junija. Ob oltarju nas je spremljala slika blaženega, ki je bil razglašen zavetnik in priprošnjak mendoške mladine leta 2011. Zbrano so prepevali mladinsko mašo s spremljanjem harmonija in zaključili s pesmijo: *Ta fant imel je res težko mladost, pastirček bil je lačen in ubog, premagal z voljo je ovire vse, to naš je vzornik Alojzij Grozde*. Zadnja kitica je življenjska smernica naše mladine, takole se glasi:

Za iste ideale kakor ti, živimo naj in trudimo se mi, živimo naj in trudimo se mi, saj radi vsi posnemali bi te, to naš je vzornik Alojzij Grozde.

GOLAŽ

Vsem je znano, da so pevci vesele narave in nas s svojim petjem pogosto razveselijo. Na isto nedeljo, 19. maja po sv. daritvi, nam je naš Pevski zbor priredil vsakoletno »Domače kosilo - golaž«.

Številna skupina prijateljev lepega petja se je zbrala pri pogrnjenih

mizah. Okusen golaž, dobra pijača in nova priložnost za razgovor so ustvarili pristrčno vzdušje in priznanje našim pevcem. Zbor nam je pri pogrnjenih mizah zapel dve pesmi. Ob koncu so tudi žrebali sladke torte in pecivo.

Hvaležni smo številni udeležbi. Dobiček je bil namenjen vzdrževanju pevske družine, ki ima zadovoljiv narastek in mnogo načrtov za prihodnost. Vsem, ki so omogočili uspešno kosilo, najlepša zahvala!

SPOMINSKA PROSLAVA
IN ŠKOF ROŽMAN

Letošnja mendoška junijska Spo-

minska proslava je imela dva pomena: poklon žrtvam obdobja druge svetovne vojne, komunistične revolucije, povojnega terorizma, begunstva in premišljevanje o pomenu za slovenski narod, prekopa škofa dr. Gregorija Rožmana v domovino, v ljubljansko stolnico.

V nedeljo 15. junija 2013, smo se zbrali rojaki ob spominski plošči, zastavah in šopkom rdečih nageljnov, na dvorišču Slovenskega doma. Po pozdravu in uvodnih besedah, smo vstopili v dvorano. Pretresljivo je bilo ob vhodu, ko smo svojci in sorodniki žrtev in vseh ki so bili

pokopani zaradi begunstva v tujini, pozvonili na zvon, kakor je v Sloveniji običaj naznaniti smrt in pokop vsakega člana občestva.

Pevski zbor je s svojim petjem pomagal k slovesnosti in zbranosti našega spominskega dneva. Dušni pastir g. Jože Horn je daritev sv. maše imenoval Žalni praznik. »Spomnimo se, da smo žrtev revolucije, terorizma in vojne. Naš spomin naj objame tudi vse ki so bili zapeljani in vse ki so zapeljali slovenski narod na napačno pot in vse tiste, ki so se na različne načine uspeli upreti zgrešenemu koraku naših zločincev. Vse imamo v spominu in za vse prosimo božjega usmiljenja.« Pri prošnjah smo molili za naš narod, naj Gospod, po posredovanju škofa dr. Gregorija Rožmana, pomaga iskati resnico, medsebojno spoštovanje in dosego končne sprave.

Sledila je Spominska proslava. Pevski zbor in projektirana slika rojstnega kraja škofa Rožmana s pesmijo Rož, Podjuna, Zila, je bila uvod v pregled škofove osebnosti, življenja, trpljenja in skrb pri vodstvu slovenske Cerkve, obsodbe terorizmov, nasilja in brezbožnega komunizma v najhujših časih slovenske zgodovine; škofovo begunstvo, sojenje in obsodbe ter dolg postopek za razveljavitev lažnive obsodbe dosežene šele leta 2009, sledil je prekop škofovih smrtnih ostankov iz groba v Lemontu v Združenih drža-

vah in pokop v ljubljanski stolnici v škofovi domovini.

Z namenom, da bi se naši novi rodovi, po prireditvi vračali na svoje domove z resnično sliko ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana, njegove plodovite življenjske poti, smo ves program priredili v slovenščini in španščini ter prikazali s številnimi slikami na ekranu s podnaslovi v obeh jezikih.

Mendoški oktet, z ozadjem mozaika Kristusovega vstajenja, delo patra Marka Rupnika, je zbrano in doživeto zapel: *Lipa zelenela je in O kraj Vetrinj*. Spontano je za konec v dvorani zadonela polna narodne ljubezni pesem Oče, mati, bratje in sestre!

Za vsako prireditev je potrebno sodelovanje mnogih članov skupnosti. Potrebni so osebni stiki in vabila, priprava dvorane, razsvetljava, zvok in priprava projekcije ter številni izvajalci. Na tej prireditvi so imeli posebne vloge Pevski zbor, Mendoški oktet, napovedovalca Helena Bajda Artač in Tine Šmon, priprava posnetkov in projekcija Ivan Bajuk, režiser Davorin Hirschegger, zamisel Božidar Bajuk.

Zahvala vsem ki so omogočili žalni praznik.

Božidar Bajuk

BAS LUKA DEBEVEC MAYER

V živi spomin

V ozračju navdušenja smo se zbrali v petek, 14. junija, v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši. Po kar nekaj letih nas je bas **Luka Debevec Mayer** presenetil z glasbenim recitalom, saj smo znanega pevača že kar pogrešali. V najlepšem spominu smo imeli njegove izvrstne nastope v naši sredi in za marsikoga so nepozabljivi njegovi že tradicionalni božični koncerti v moronski stolnici.

Pred vstopom v cerkev Marije Pomagaj smo prejeli prospekt z bogatim programom, ki je na naslovni strani vseboval sonet pokojnega dr. Milana Komar-

ja in fotografijo samotnega drevesa, ki nas je vabil k poglobitvi in k razmišljanju. Na dodatnem listu pa smo lahko prebrali intervju, ki so ga z umetnikom not in tonov pripravile in zabeležile ge. Maruša Batagelj Klemenčič, Marjana Batagelj in Magda Zakrajšek.

Ga. Maruša Batagelj Klemenčič je z nežnim recitacijskim glasom obarvala recital in podala uvod v ta izbor verskih pesmi.

Že v cerkvi, oh, presenečenje! Razporeditev sedežev, z pogledom na Barine umetnine, ki simbolizirajo duše naših žrtev; s finezo pripravljeno cvetno dekoracijo, je bil podan koncertu akustičen in estetski okvir, ki pa je hkrati izžareval toplino in gostoljubnost.

Ta glasbeni večer, katerega prva oznaka bi bila mističnost, se je dopolnjeval in prepletal z estetskimi čustvi, filozofskim razmišljanjem, vizualno in glasbeno lepoto.

Naslov glasbenega recitala je bil **V živi spomin**. Večer je bil posvečen našim junijskim žrtvam.

Zamisel in izvedba sta tudi bila sad vsestranske kreativnosti Luke Debeveca Mayerja. Izbor skladb je vključil vsebinsko globoko, pesniško zahtevne in estetsko dovršene sakralne kompozicije evropskih avtorjev kot so F. P. Schubert, G. Puccini, G. E. Handel, Ch. Gounod, J. S. Bach, J. Levčnik, M. Tomec in drugi vrhunski skladatelji. S Handeljevo uvodno pesmijo - s preustvarjenim naslovom »Tema je pokrivala zemljo. Ljudstvo, ki je tavallo v temi, je videlo veliko luč« - nam je program razpel odrešenjsko zgodbo človeka od izgubljenega raja, preko Mesija v zmagovalno vstajenje ter kot krono priznanje Božji materi devici Mariji. Odličen glasbeni opus z dvema izrazitima poudarkoma z izvajanjem mogočne kompozicije na trobento v osebi ustvarjalca Elisea Helguere je bil pravi estetski užitek. Opus umetnostnih skladb je bilo ustvarjalno delo - kar se tiče glasbene priredbe - Diega Licciardija, tako da smo marsikateri klasični skladbi sledili v novi stvaritveni luči. Izbranim melodijam se je harmonično skladala interpretacija tako imenovanih »glasbenih prijateljev«. 1. Violina: Kevin Naranjo; 2. Violina: Bruno Chientaroli; viola: Evelyn Ávalos; violoncello: Nicolás Helguera. Izvajanje je tudi vključevalo skladbe s področja, ki pričajo, kar je zapisal Luka Debevec Mayer v intervjuju »Narodna pesem je bila vedno biser in bistvo ustvarjalnega melosa klasične ali resne glasbe«. Tako so slušatelji tudi prisluhnili dveh skladbama črnske duhovne glasbe, ameriški duhovni kompoziciji in švedskemu napevu.

Bas Luka Debevec Mayer je ponovno razodel publiko izredno bogato paleto barv, njegov glas je nagovarjal poslušalce od mogočnih tonov zmagovalja, do umirjene harmonije z nadzemskim in v najzahtevnejših stvaritvah, ki jih je publika spremljala v popolni tišini, kjer se je nežna intonacija približevala melodiozni poetičnosti recitacije.

Za nekaj časa so se naše misli in čustva prepletale v nadnaravnem svetu, v atmosfero nadzemskega, angelske plemenitosti, eteričnosti, rajski, nebeški sferi. Ponavljajo besede, ki so jih izrazili obiskovalci tega glasbenega recitala po končani interpretaciji pred cerkvijo. Pesem se je spremenila v molitev in v čaščenje Vsemogočnega in Matere Marije.

Ta večer glasbe je bil tudi sad sodelovanja primernih in kvalitetnih instrumentalistov. Bas Luka Debevec Mayer pa je pokazal in dokazal umetniško dozorelost, estetsko dovršenost in globino človekovega mišljenja usmerjenega k večnosti in presežnosti. Bogati in dolgi aplavzi, ki so zahtevali ponovno petje čudovitih arij, so razodevali navdušenje in hvaležnost prisotnih.

V vseh detajlih koordinacije tega koncerta je z vso nam znano odgovornostjo in estetskim čutom sodelovala Anica Rode.

Za uresničitev tega enkratnega doživetja pa se moramo zahvaliti *bratom Klemenčič* in drugim neimenovanim dobrotnikom, ki so radodarno podprli to versko-kulturno zamisel.

Visoki cilji, najboljši nameni, radodarna pripravljenost in čut publike za vse, kar je katoliško verskega, lepega in dobrega je poplenil našo skupnost s tem glasbenim koncertom. Želeli bi, da se taki in podobni večeri še ponovijo v naši sredi.

KC

Pevsko glasbeni večer 2013

V soboto 18. maja smo se zbrali v Slovenski hiši, sprva pri mladinski sv.

maši, nato pa na zelo pričakovanem Pevsko glasbenem večeru. Program, ki se je delil na dva dela, je obetal dvanajst točk! Za luči je skrbel Aleks Šuc, za zvok Audio Pristava. Za grafično oblikovanje programa je poskrbela Tatiana Klemen.

Napovedoval je Mauro Tundis. Program pa je bil zamišljen tako, da se je ob vsaki točki programa zbor, skupina ali glasbenik predstavil preko kratkega video posnetka. Zabava je bila zagotovljena.

Prvi sta se predstavili Karina in Zofija Novak, ki sta s playbackom ubrano zapeli »Te bom ljubila« španskega pop pevca Davida Bisbala, ki jo je prevedla Karina Novak; ter »More tan words« ameriške skupine Extreme.

Po močnem aplavzu je stopil na oder Matjaž Rožanec, ki je na klavirju zaigral

nes«. Nato je še sam predstavil »Abide the winter« severnoameriškega skladatelja in kitarista Willa Ackermana ter »El último trémolo« paragvajskega kitarista Agustina Barrios Mangoré.

Aplavzi so komaj pojenjali, ko je že nastopil dekliški zbor Muččas, ki so ga sestavljale Marta Bellec, Lucijana in Sonia Dimnik, Viktorija in Zo-

fija Hernandez Smersu, Zofija in Julija Kastelic, Maria Eugenia in Kamila Smersu ter Saši, Mikaela in Kati Podržaj. Sproščeno so zapele argentinsko »Pala, pala«, ki jo je spremljal Toni Podržaj na kitari. Nato so predstavile »Hallelujah« kanadskega skladatelja Leonarda Cohena. Pesem sta spremljala Germán Zacoro Nielsen na klavirju in Leandro Costantino na violini.

Nastop so zaključile z živahno slovensko pesmijo »Dajte, dajte« Alda Kumarja, in žele navdušeno priznanje občinstva. Zadnja točka prvega dela je bila skupina »Remešani«, katero so sestavljali Tina, Nacho in Marjan Mehle, Pablo Cristiani in Marcelo Figuero. Z nalezljivo dobro voljo so zaigrali »Hello Mary Lou« znanega ameriškega pevca Gene Pitney; znano country pesem »Cowboys sweatheart« ameriške pevke Patsy Montana ter »Every river« dueta country glasbe Brooks and Dunn.

Aplavzom je sledil odmor, med katerim je bila na voljo jedača in pijača, nato pa je sledil drugi del programa. Prva točka je bila skupina Quintet, ki so jo sestavljale Lucijana Jakoš, Zofija Marolt, Marianka Oblak, Dafi Ribnikar in Agustina Zakrajšek. Spremljali so Luka Škulj z bobni, Martin Marolt s kitari ali basom ter Luka Kenda z orglami. Zapele so pesem Vlada Kreslina »Z Goriškega v Piran«, pri kateri se je pridružil tudi Sandi Žnidar in spremljal pesem z mandolino. Sledila je pesem »Gone gone gone« znanega angleškega pevca Roberta Planta in ameriške pevke Alison Krauss. Zaključili so nastop s pesmijo »We are young« ameriške skupine Fun, ki je zanjo letos prejela nagrado Grammy.

Sledil je nastop Tomaža Lenarčiča, ki je na kitari zaigral Bachov

»Minuet« po priredbi Alexa Kabassera, nato znano skladbo filma »Pirates of the Caribbean« Igorja Presnyakova ter »Billy Jean« ameriškega pop zvezdnika Micha-

el Jacksona. Sproščen nastop je žel priznanje publike.

Zlatorock sestavljajo Zofija Marolt, Branko Marinič, Julian Torriani Tilloy, Dani Vasle, Andrej Lenarčič, Luka Kenda, Tomaž Kenda in Luka Škulj. Zaigra-

li so »I don't want to talk about it« Rod Stewarta, »Live and let die« Paul McCartneya ter »I'm a believer« skupine The Monkees. Navdušena publika je nastop nagradila z močnimi aplavzi.

Skupina Janez addiction se je letos preimenovala v Janez. Skupino sestavljajo Sandi Žnidar, Andrej Ullua, Tomaž Kastelic, Luka Škulj, Zofija Kastelic in Julija Kastelic. Zaigrali so pesem »Walk away« škotske skupine Franz Ferdinand, lastno priredbo pesmi »Last kiss - Zadnji poljub« ameriškega pevca Wayne Cochran ter znano »Revolution« angleške skupine The Beatles.

Predzadnja točka večera je bila skupina M.T.L. ki so jo sestavljali Ludmila

Smrdelj, Marjan Loboda in Tonči Oblak. Zaigrali so pesem »Heaven« kanadskega glasbenika Bryan Adamsa, »Šum na srcu« Andreja Šifrerja ter Bon Jovijevo »It's my life«.

Močnemu aplavzu je sledila Baires Polka, ki je zaključila večer. Marko Medvešek, Branko Marinič, Sandi, Andrej in Franci Žnidar so navdušeni publiko zaigrali tri Avsenikove pesmi: »Ob slapu«, »Lovska trofeja« ter »Veter nosi pesem mojo«.

Aplavzi niso pojenjali, ko so vsi nastopajoči stopili na oder. Napovedovalec zahvalil vsem, ki so sodelovali, za uspešno izvedbo prijetnega večera. Za konec se je so vsi prisotni zapeli mladinsko himno.

JMR

Tradicionalno srečanje pod lipo

Pod Najevesko lipo nad Črno na Koroškem se je zbralo okoli 300 ljudi. Med njimi so bili tudi nekateri politiki.

»Lipa živi, ne glede na to, ali pride sem veliko ljudi ali ne,« je dejal Gorazd Mlinšek iz slovenjgriške območne enote Zavoda za gozdove Slovenije. Več kot 700 let stara Najevska lipa je sicer najdebelejše drevo v Sloveniji in je glede na starost »odličnega« zdravja, kot je ocenil Mlinšek.

Zahvala za to gre po njegovih besedah gozdarjem in naravovarstvenikom, ki so to drevo vrste lipovec po letu 1990 sanirali. Porezali so suhe in odstranili obolele dele drevesa ter zvezali vrhove, da jih pozimi ne lomi sneg.

Po legendi izvira lipa iz turških časov in je zrasla iz več dreves iste vrste, tako da je drevo v sredini votlo. Mlinšek je še povedal, da obstaja več kot 40 let stara slika koroškega slikarja Karla Pečka, ki kaže, kako so ob mizi, postavljeni v notranji krog

lipe, ljudje igrali karte.

Lipa je po Mlinškovih besedah značilna za Koroško, kjer krasi prenekateri hrib, pred strelami varuje kmetije, cerkve in kapelice. »Ta lipa je varuh Najevske domačije in, upam, tudi naše prelube Slovenije,« je dejal Mlinšek.

Nagovor je imel predsednik DZ-ja Janko Veber, ki je poudaril pomen dialoga in enotnosti za doseganje skupnih ciljev. Ko se danes spopadamo z izzivi, nihče ne pričakuje, da smo enakih prepričanj ali verovanj, je dejal. »Ključno je, da se v tej pestrosti in drugačnosti znamo in zmoremo poenotiti glede ključnih vprašanj, da zmoremo s skupnimi močmi poiskati in oblikovati dobre ter učinkovite rešitve, s katerimi se bomo izvlekli iz krize,« je poudaril.

Dediščina bizantinskih misijonarjev

V Zbornični dvorani Univerze v Ljubljani je potekal simpozij v čast 1150. obletnice slovanske pismenosti ter prihoda sv. Cirila in Metoda na Moravsko.

Simpozij je bil razdeljen v več sklopov. V prvem govorniki so predstavili dediščino sv. Cirila in Metoda v sosednjih slovanskih deželah, nato so se ozrli na Metoda v zgodovinskih virih.

Sledil je prikaz dediščine sv. Cirila in Metoda v slovanski teološki misli in v jezikoslovnih analizah, zadnji sklop pa je bil posvečen Cirilu in Metodu v likovni umetnosti, književnosti in folkloristiki, je vsebino simpozija povzel predsednik organizacijskega odbora Tone Smolej.

Smolej je v svojem referatu spregovoril o temi Cirila in Metoda v slovanski prozi. Kot je pojasnil, je bilo o sv. Cirilu in Metodu napisanih več pesmi kot pa proznih tekstov. V slovenščini obstajata dve zelo zanimivi besedili, ki sta jima posvečeni - nedokončani roman Josipa Jurčiča Slovenski svetec in učitelj, ki je izšel po Jurčičevi smrti leta 1886, in roman Oskarja Hudalesa Med dvema svetovoma, v katerem je osrednji lik knez Kocelj, sv. Ciril in Metod pa se pojavljata kot stranska, a vendarle zelo pomembna lika.

Sv. Ciril in Metod sta bila bizantinska misijonarja, ki sta poznana po pokristjanjevanju Slovanov. Pri oznanjevanju krščanstva sta uporabljala glagolico. Bila sta povezana zlasti z delovanjem v Spodnji Panoniji, kjer sta nekaj časa bivala pri slovenskem knezu Koclju in mu po nekaterih podatkih celo pomagala oblikovati zakonik. S svojim delovanjem sta izjemno vplivala na zgodovino slovenskega naroda. Glagolico je sicer pozneje na vzhodu Evrope izpodrinila cirilica (imenovana po Cirilu), na zahodu pa latinica.

NOVICE IZ SLOVENIJE

SPREMEMBE NA MEJI S HRVAŠKO

Z vstopom Hrvaške v Evropsko zvezo bo prišlo do nekaterih sprememb, ki bodo zadevale tudi slovenske državljane. Med drugim bo odpravljen carinski nadzor in znižale se bodo cene mobilnega telefonskega gostovanja. Ostal pa bo nadzor na meji, saj Hrvaška s 1. julijem še ne bo postala članica schengenskega območja.

BREZPOSELNOST: 13,3 %

Stopnja registrirane brezposelnosti v Sloveniji se je aprila nekoliko znižala, in sicer za 0,1 odstotne točke na 13,3 odstotka. Gre za drugi mesec zapored, ko se je stopnja brezposelnosti znižala, potem ko je več mesecev narasčala. Število delovno aktivnih oseb se je medtem zvišalo za 2933, so sporočili z državnega statističnega urada.

KAJ BO PRIŠLO NA DAN?

Državni zbor RS je odredil razširitev obsega parlamentarne preiskave o ugotavljanju zlorab v slovenskem bančnem sistemu. Komisija, ki je pod vodstvom Marka Pogačnika iz SDS začela z delom v letošnjem marcu, bo tako preverila sporno kreditiranje podjetij s strani bank v državni lasti v celotnem obdobju od leta 1992 do danes.

NOVI DINERS CLUB V SLOVENIJI

Diners Club International bo poplačal dolgove družb Diners Club SLO in DC Finance do vseh trgovcev, in sicer z odkupom terjatev trgovcev ob pomoči bank financerk, ki zbirajo plačila imetnikov kartic. Novi lastnik franšize Diners Club Slovenija je Erste Card Club, storitve pa bo ponudil po pridobitvi licence, predvidoma julija.

PREDLOG SLOVENSKIM POLITIKOM

Ameriški veleposlanik v Sloveniji Joseph Mussomeli je v »poslovilnem« pogovoru za STA opisal, kako se je Slovenija spremenila v letih njegovega mandata. Opozoril je na frustracije ameriških podjetij s slovensko birokracijo, slovenskim politikom pa predlaga, naj bodo malo manj prepirljivi in spoštljivejši drug do drugega.

KJE JE CENA BENCINA?

Slovenija je s povprečno ceno bencina 1,52 evra za liter v drugem četrtletju letos na 17. mestu med 60 državami, ki jih je finančni medij Bloomberg vključil v svojo raziskavo. Na vrhu sta Turčija in Norveška s povprečno ceno 2,03 evra za liter, na dnu pa Venezuela s povprečno ceno 0,01 evra za liter.

PO SVETU

EU VEČJA

Hrvaška ter Bosna in Hercegovina sta v Bruslju podpisali tri sporazume o ureditvi svoje več kot 1000 kilometrov dolge meje. Ti bodo občutno olajšali gibanje ljudi in pretok blaga čez najdaljšo mejo na Zahodnem Balkanu po vstopu Hrvaške v Evropsko unijo 1. julija. Gre za sporazume o mejnih prehodih, obmejnem prometu ter o prehajanju Neuma in pristanišča Ploče. Evropski komisar za širitev Štefan Füle je povedal, da bodo sporazumi občutno olajšali dnevno upravljanje meje, pri čemer pa ne bodo osamili BiH. V nekaj dneh se bodo meje Evropske unije premaknile. Evropska unija bo postala večja in močnejša, ker bo Hrvaška postala 28 članica.

SNOWDEN PROSIL AZIL

Nekdanji pogodbeni analitik ameriške vohunske Agencije za nacionalno varnost Edward Snowden bo s pomočjo predstavnikov WikiLeaks-a poskušal najti zatočišče pred pregonom ZDA v Ekvadorju, ki je zatočišče ponudil že ustanovitelju WikiLeaksa Julianu Assangu. Že v nedeljo je Snowden priletel s Honkonga v Moskvo, od tam pa naj bi ga čakala pot na Kubo in v Ekvador. Ameriški State Department je Snowdenu že preklical potni list, vendar pa mu to doslej ni preprečilo potovanja. ZDA pa pritiskajo na vse države, skozi katere bo morda potoval, da ga aretirajo in pošljejo v domovino, kjer se sooča z obtožnico po zakonu o vohunjenju za tuje sile.

DEKAPITALIZACIJA BANK

Po več mesecih težavnih pogajanj so finančni ministri evrske skupine dosegli dogovor o neposredni dokapitalizaciji bank iz evropskega reševalnega mehanizma ESM. S tem se ne bo povečevala zadolženost države. Neposredna dokapitalizacija bo mogoča le, če bo potrebna za ohranjanje finančne stabilnosti območja evra ali določene države. Tudi za takšno pomoč bodo morale zaprositi članice, spremljal pa jo bo program pomoči s pogoji, kot v primeru klasičnih pomoči s posojili. ESM bo poleg tega pomagal le banki, ki se bo s svežim kapitalom in obveznim prestrukturiranjem lahko postavila na lastne noge.

PISALI SMO PRED 50 LETI

OČETOM IN MATERAM

(Iz govora na otroški tomboli v Slomškovem domu dne 26. maja 1963)

... Danes se tudi med nami vse preveč poudarja vrednost denarja in materialnega imetja, a premalo ali nič visoka vrednost dobrote, poštenja in umskega dela. Preveč se govori pred otroci z občudovanjem kako je ta ali oni obogatel, a premalo izražamo spoštovanje do življenja izobražencev, ki si z osemurnim delom služijo vsakdanji kruh, a izkoristijo vsako prosto uro, da slovenski skupnosti, posebno pa mladini nudijo pomoč iz zakladnice svoje izobrazbe ...

Mladini morate povedati, da delo naših učiteljic, predavateljev, pevovodij, režiserjev itd. ni plačano delo, ker je delo ljubezni za vse nas, posebno za mladino. Zbudite v svojih otrocih spoštovanje do teh ljudi, da ne bodo podlegli tudi oni eni izmed najbolj znanih naših slabosti, ki se ji pravi: nehvaležnost. ...

SLOVENCI V ARGENTINI USPELI SESTANEK ZAUPNIKOV SLS

Bil je zopet v nedeljo dne 16. Junija t.l. dopoldne. Tokrat v dvorani Slomškovega doma v Ramos Mejii. Kljub izredno slabemu vremenu v soboto in nedeljo, se je vabilu strankinega Poverjenišтва za Argentino odzvalo nad 70 zaupnikov iz vseh slovenskih naselij na področju Vel. Buenos Airesa. Ti so s svojo udeležbo potrdili zvestobo stranki, izpričali svojo politično zavednost in zanimanje za politična dogajanja v politični emigraciji ter za razvoj in delo strankini organizacij.

Zbrane strankine zaupnike je nagovoril Miloš Stare, podpredsednik stranke in predsednik strankinega Poverjenišтва za Argentino.

SAN JUSTO

Razveseljivo živahno delujeta v zadnjem času Fantovski in Dekliški odsek Našega doma. Fantje se zbirajo ob sredah in petkih, dekleta pa ob četrtkih in sobotah. Oboji vadijo odbojko, proste in simbolične vaje ter lahko atletiko na splošno. V bližnji bodočnosti nameravajo uvesti tudi košarko. Poleg tega fantje ob sobotah zvečer igrajo šah, ob nedeljah pa prireja skupne kulturno-vzgojne sestanke. ...

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini Rajka Urbančiča in njegove žene ge. Francke roj. Bergant se je rodila hčerka Ana Frančiška. Srečni družini naše čestitke.

(*Svobodna Slovenija*, 20. junija 1963 - Št. 25)

ZASEDANJE EU

Ministri za zunanje zadeve Evropske unije imajo na dnevnem redu zasedanja več tem. Med drugim ukrepe turške vlade proti protestnikom in stanje v Siriji. Glede slednje ministri niso najbolj optimistični. V ospredju razprave zunanjih ministrov sta tudi Srbija in Kosovo, ki pričakujeta korak naprej na poti v povezavo. Srbija pričakuje datum za začetek pristopnih pogajanj, Kosovo pa odločitev o začetku pogajanj o stabilizacijsko-pridružitvenem sporazumu.

20 JUNIJ: SVETOVNI DAN BEGUNCEV

Opozoriti želi na pogum, moč in odločenost žensk, moških in otrok, ki so bili prisiljeni zapustiti svoje domove zaradi preganjanja, sporov ali nasilja. Letos se še posebej spominjamo družin, ki so pobegnile in upajo, da jih neke čaka boljša prihodnost. Združeni narodi so ob tej priložnosti z različnimi dogodki spodbujali lokalne, nacionalne in mednarodne skupnosti, naj se poskušajo osredotočiti na to, kar lahko storijo za vse, ki so morali oditi, da bi spet našli varnost in si na novo zgradili življenje. Samo lani je moralo svoje domove zaradi različnih kriz zapustiti nekaj manj kot osem milijonov ljudi. Od tega jih je dober milijon odšlo prek meja svoje države.

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Propietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Franci Znidar** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar** in **esloveniau@gmail.com**
Za Društvo ZS: Franci Znidar / **Urednik:** Tone Mizerit

Sodelovali so še: Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Franci Sušnik, Božidar Bajuk, Katica Cukjati, Jože Rožanec in Oblak Monika.

Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

RESUMEN DE ESTA EDICION

EL IDIOMA ESLOVENO, MÁS ATRACTIVO

La lengua eslovena resulta cada vez más atractiva en la región fronteriza con Italia y esto se observa con el aumento de los cursos de idioma para adultos. Frente a esto es necesario planificar el desarrollo del área de la educación e incluso elegir qué [política lingüística] seguir. La investigación al respecto se publicó bajo el título: Entre la segunda lengua y la lengua extranjera. Entre otros datos afirman que los cursantes ingresan con pocas expectativas y que es bajo su nivel al concluir el curso. Los docentes sostienen que frente a la creciente demanda la infraestructura no varió y proponen que se cree una institución que valide y verifique los conocimientos adquiridos del idioma. La investigación concluye que es necesario aprovechar este interés por el idioma, alentando el bilingüismo para también aumentar el número de miembros de la comunidad. ¿En pocos años tendremos que hacer similares planteos respecto de los cursos de idioma y su eficacia? (Pág. 2)

MEMORIA VIVA

El viernes 14 de junio pasado se reunieron en la iglesia Marija Pomagaj para disfrutar del recital musical “Memoria viva” del bajo barítono Luka Debevec Mayer y que dedicó a las víctimas eslovenas del mes de junio. La idea y ejecución de la velada fueron el fruto de la creatividad versátil del cantante. Luka reveló una vez más a la audiencia su rica paleta de colores, desde los tonos fuertes a la armonía tranquila, todos seguidos en completo silencio por la audiencia. La canción se transformó en oración y adoración al Todopoderoso y a la Madre María. (Pág. 3)

NOTICIAS CUYANAS

Desde Mendoza arribaron noticias sobre las actividades que realizaron. En primer lugar relatan que al regreso de la gira el dueto Molina-Bajda se presentó en un concierto en el que aprovecharon para relatar sus experiencias del viaje. En segundo lugar informan que los jóvenes se reunieron en la santa misa con motivo de los 100 años del nacimiento del mártir beato Alojzij Grozde a quién eligieron como patrono. Por otro lado, el coro esloveno realizó su almuerzo anual con »golaž« para recaudar fondos. Finalmente, el domingo 15 de junio próximo pasado se realizó la conmemoración que este año tuvo una doble significación: el recuerdo a las víctimas de la segunda guerra mundial y la revolución comunista y el traslado de los restos del obispo Dr. G. Rožman. Luego de reunirse frente a la placa conmemorativa y colocar una ofrenda floral siguió la misa. De la conmemoración, en la que se proyectó la biografía del obispo Rožman, participaron el coro esloveno y el coro masculino. (Pág. 3)

LOS JÓVENES Y LA MÚSICA

El pasado 18 de mayo los jóvenes de los centros eslovenos se reunieron en la iglesia Marija Pomagaj en la misa juvenil y luego, en el centro esloveno capitalino se desarrolló el tradicional “Pevsko glasbeni večer” (PGV). Se trata de la velada de música y canto que año a año prepara la organización central de jóvenes, en donde sus pares muestran el talento tocando instrumentos, cantando como solistas, en coros, etc. La edición de este año incluyó doce números. Cada grupo, dueto, coro o solista se presentó ante el público con un video y luego mostró su arte sobre el escenario. La calidad, el profesionalismo y el amor hacia la música de todos los que se animaron a compartirlo, fueron aspectos verdaderamente destacables del PGV. (Pág. 4)

LA EMBAJADA TAMBIÉN EN FACEBOOK

Desde la Embajada informan que han creado una página en Facebook para facilitar el acceso a los avisos e invitaciones. Los usuarios que deseen contactarse la encontrarán bajo el nombre “Embajada de Eslovenia en Buenos Aires”. Quedan todos bienvenidos para compartir, publicar, hacer comentarios e informarse de los contenidos y eventos.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 600.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 820.-; beli papir \$ 930.-; Bariloche; \$ 785.-; obmejne države Argentine, 250.- US dol.; ostale države Amerike, 280.- US dol.; ostale države po svetu, 300.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 200.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**
Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
 EVT Leg. 12618
 Dis. 2089
 de Lucía Bogataj
 Monseñor Marcón 3317 B, San Justo
 Tel. 4441-1264/1265

GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI
Dobovšek - odvetniki
 Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386
 E-mail: estudio@estudiodobovsek.com.ar

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavallo 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y Jueves de 15 a 18 hs. Belgrano 181 - 6º B (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4469-2318 Cel.: 15-6447-9683

e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA
 od torka do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba.

Apetit
 sabor europeo
 Rezervacije: 4658 4 1 5 8 .
 Avellane-da 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

Planika catering - Ani Rode
 Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495

POSREDOVANJA
PATAGONIA Storitve
 María Cristina Breznikar Rant s.p.
 Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

VALUTNI TEČAJ V SLOVENJI

25. junija 2013

1 EVRO	1,31 US dolar
1 EVRO	1,38 KAD dolar
1 EVRO	7,16 ARG peso

PORAVNAJTE NAROČNINO!

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Vas prisrčno vabi na literarni večer, na katerem se bodo predstavila prozna dela, nagrajena v letu 2012.

V soboto, 6. julija ob 20. uri, v dvorani dr. Tineta Debeljaka.

Šolski odsek Zedinjene Slovenije vabi na

ALOJZIJEVO PROSLAVO

v nedeljo 7. julija, v Slovenski hiši
 Sveta maša na čast sv. Alojziju in mučencu Lojzetu Grozdetu ob 16. uri

Na sporedu bo igra
RADIO HUDA LUKNJA
 v izvedbi učencev Prešernove šole in njihovih staršev
 Režija: Marija Zurc in starši učencev

Prisrčno vabljeni!

Vstopnina: otroci: \$20 odrasli: \$30

Že dvaindvajset let imamo Slovenci svojo državo. Zato bomo skupaj slavili

PRAZNIK SLOVENSKE DRŽAVNOSTI

v soboto, 29. junija 2013 v Slovenski hiši v Buenos Airesu

ob 19. uri sv. maša v cerkvi Marije Pomagaj: daruje dr. Jure Rode za vse pokojne in žive slovenske javne delavce. Poje pevski zbor Ex corde pod vodstvom Marte Selan Brula. Po maši poklon pred spomenikom.
 ob 20. uri akademija v dvorani in prijateljska večerja.
 Slavnostna govornica: Andrejka Dolinar Hrovat.
 V kulturnem delu nastopi zbor Ex corde.

Nakaznice za večerjo po \$ 125.- lahko dobite pri predsednikih krajevnih Domov. Pravočasno jih lahko rezervirate tudi na telefonu 4636-0841.

Rojaki-narodnjaki prisrčno vabljeni!

OBVESTILA

SOBOTA, 29. junija:
Praznik slovenske državnosti

NEDELJA, 30. junija:
Domobranska proslava na Pristavi. Po sv. maši bo sledil govor g. Avguštin Vivoda, nato pa recitacija.

Domobranska proslava v Slomškovem domu
Gledališka skupina Slovenske vasi predstavlja Medved (šala v enem dejanju), ob 18. uri v Hladnikovem domu.

SOBOTA, 6. julija:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

SKA vabi na literarni večer na katerem se bodo predstavila nagrajena prozna dela v letu 2012, ob 20. uri v dvorani dr. Tineta Debeljaka.

NEDELJA, 7. julija:
Proslava šolskih otrok na čast sv. Alojziju

SOBOTA, 13. julija:
Redni pouk na srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

Igra »Barka brez ribiča«, v izvedbi mladine Našega doma, ob 20.30 uri v San Justu.

SREDA, 31. julija:
Učiteljska seja, ob 19.30 v Slovenski hiši.

OSEBNE NOVICE

Novi diplomant.

V četrtek, 23. maja je na katoliški univerzi UCA diplomiral **Maksimiljan Martin Rant** in postal **industrijski inženir.** Čestitamo in želimo obilo uspehov!

Smrt

V Acasusu je umrl **Branko Rebozov** (86). Naj počiva v miru!

Uradne ure za stranke v Slovenski hiši (atención al público)

V pisarnah v Slovenski hiši (Zedinjena Slovenija, Dušnopastirska pisarna, Svobodna Slovenija) smo na razpolago rojakom:

ponedeljek, sredo in petek, od 10. do 19. ure.
 Hvala za razumevanje!

SLOVENCİ IN ŠPORT

ZLATO V GORSKEM KOLESARJENJU

Slovenska gorska kolesarka **Tanja Žakelj** (foto) je na evropskem prvenstvu v Bernu v olimpijskem krosu osvojila zlato odličje. Za tekmovalko iz Ledina sta ciljno črto prečkali Italijanka Eva Lechner na drugem in Poljakinja Maja Wloszczowska na tretjem mestu. Štiriindvajsetletnica je na letošnjem prvenstvu napadla v zaključku tretjega kroga, ko si je hitro privzela zadostno prednost za preostanek dirke.

LORBEK NA KOLENIH

Slovenski košarkarski reprezentant **Erazem Lorbek** zaradi okrevanja po operaciji obeh kolen na septembrskem evropskem prvenstvu v Sloveniji ne bo mogel zaigrati za reprezentanco Slovenije. Loroku so v Barceloni opravili artroskopijo obeh kolen. Rezultat operativnega posega je, kakor je sporočil, obvezno dvomesečno mirovanje, tako da je center Barcelone za nastop na domačem Eurobasketu izgubljen.

EKIPNO PRVI - NAPREDOVANJE V PRVO LIGO

Slovenska atletska reprezentanca se je na dvodnevem evropskem ekipnem prvenstvu v Kaunasu v Litvi uvrstila v prvo ligo. V drugi ligi je prepričljivo zmagala z 221 točkami pred Litvo (209), ki se je prav tako uvrstila v višjo skupino, tretja pa je bila Srbija (192). Slovenski atleti in atletinje so skupaj dosegli deset zmag.

SDO – SFZ Naš dom San Justo

BARKA BREZ RIBIČA

Alejandro Casona
 Igra v treh dejanjih

V soboto 13. Julija
 ob 20.30 uri.

VSI LEPO VABLJENI

Vstopnice v predprodaji!

Mici Malavašič Casullo 1157047937 / Milan Godec 1166778364

Hipólito Yrigoyen 2756, San Justo

